

На ўсе 100!

А ЦІСК АМАЛЬ ЯК У КАСМАНАЎТА

Найстарэйшай жыхарцы прыгранічнага з Расіяй Суража, былога райцэнтра (цяпер — у Віцебскім раёне), у дзень свята Вадохрышча споўніўся век. Цікава, што бабуля працавала трактарысткай.

Таяццяна Сідараўна Волкава дэталёва расказвае пра работу, вайну, сваякоў. На здароўе не скардзіцца. У прыватнасці, падчас чарговага агляду здзівіла медработнікаў ціскам 130 на 80. Ды і таблеткі ж не ўжывае! За ўсё жыццё толькі адну аперацыю зрабілі — апендыцыт выразалі!

Дарэчы, на Віцебшчыне пражывае 62 чалавекі ва ўзросце 100 і больш гадоў. Сярод іх сем мужчын. Пра гэта паведамлілі «Звяздзе» ў Камітэце па працы, занятасці і сацыяльнай абароне аблвыканкама.

Нечаканым сюрпрызам для аўтара гэтых радкоў стала інфармацыя пра тое, што доўгажыхарку з глыбінкі можна назваць сваячкай. Яе сын, які, на жаль, памёр, быў жанаты з жанчынай, якая з'яўляецца свекрывёю маёй стрыечнай сястры.

Павіншаваць юбілярку праз некалькі дзён пасля дня нараджэння мы накіраваліся, як той казаў, цэлай дэлегацыяй на чале з кіраўніком сельвыканкама Аляксандрам Вялічканкам.

Усяго ў Суражы насельніцтва каля 950 чалавек. Гарадскі пасёлак, як у песні Юрыя Антонова, падзяляе рака. Там, дзе жыве пенсіянерка, прыблізна 90 суражцаў. Гэтую частку населенага пункта тутэйшыя называюць Задзвінне. Калі накіроўваліся туды, прайшліся і па замёрзлай Заходняй Дзвіне. (Мароз у гэты дзень быў каля мінус

20.) Справа ўбачылі паром, пра які «Звязда» шмат разоў пісала. Як і пра катар з ганарлівай назвай «Тытанік». Па дарозе кіраўнік мясцовай улады заінтрыгаваў тым, што суседка імянінцы трохі не дажыла таксама да векавога юбілею. (А быў бы насамрэч унікальны выпадак: дзве жанчыны жывуць побач і абедзве ва ўзросце за 100 гадоў.)

І вось ён акуратны дом з калодзежам ва двары. Ва ўтульным пакоі за сталом юбілярка. Побач завіхаецца дачка Зоя Міхайлаўна. Жыве яна аж у Камсамольску-на-Амуры. Цяпер дачка — пенсіянерка, працавала на будоўлях. У яе ёсць брат-блізня, тэлемайстар у Полацку...

Расіянка часта наведвае маму, жыве з ёй месяцамі. Калі ж няма такой магчымасці, дачку замяняе сацыяльны работнік.

Прызнаюся, спачатку падумаў, што Зоя Міхайлаўна будзе «перакладчыкам», бо з людзьмі ў вельмі паважаным узросце складана гутарыць. Але бабуля здзівіла тым, што добра разумела пытанні і распавядала пра ўсё, чым цікавіліся суразмоўцы, агучваючы і нюансы.

Яна нарадзілася ў Горацкім раёне Магілёўшчыны. 7 класаў скончыла. Працавала ў саўгасе — на полі, коней пасвіла. Пасля курсаў механізатараў стала трактарысткай. Ездзіла на жалезным кані Харкаўскага трактарнага завода. Калі пачалася вайна, механізаваную трактарную станцыю, дзе працавала, перавезлі ў Горкаўскую вобласць.

Бабуля расказала, як праходзіла эвакуацыя, як два нямецкія самалёты ляталі над чыгункай. Падчас чарговага налёту ёй нехта крыкнуў, каб легла на зямлю і па-пластунску перасоўвалася. Але гэтага яна не ўмела рабіць, устала ды і пайшла. Магчыма, такім чынам захавала жыццё.

Калі Віцебск яшчэ не вызвалілі, жанчына вярнулася на свабодную ад акупантаў зямлю. Зноў жа працавала на трактары. Між іншым, яе будучы муж таксама быў трактарыстам. Яна нарадзіла яму чатырох дзяцей. У юбіляркі шасцёра ўнукаў і тры праўнукі.

Адказала і на мае пытанні пра даўгалецце. Ніхто з яе блізкіх сваякоў не пражыў такое доўгае жыццё. Харчавалася, як і ўсе. І цяпер можа выпіць чарачку-другую. Яшчэ пару гадоў таму з задавальненнем працавала ў агародзе, хадзіла ў лазню. З людзьмі ніколі старалася не сварыцца, ліха нікому не жадала, незайздрослівая. Напэўна, у гэтым яе «сакрэты».

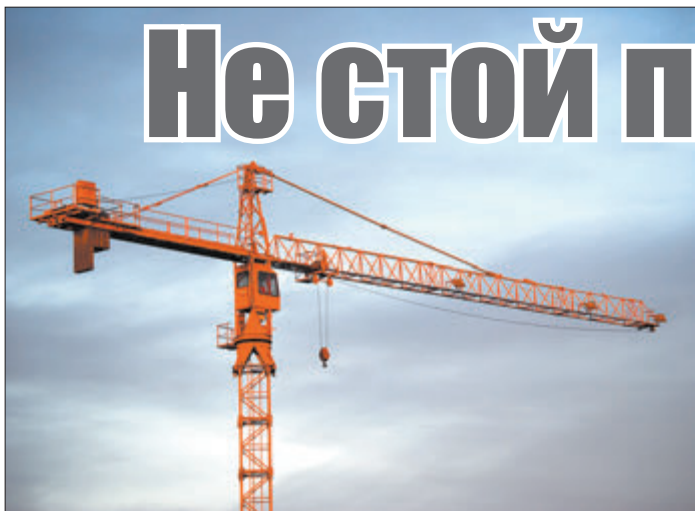
Бабуля вельмі рада была таму, што прыйшлі яе павіншаваць і самадзейныя артысты. Гучаў гармонік і народныя песні. Прыемны падарунак зрабіў народны жаночы клуб «Залаты ўзрост» Мазалаўскага сельскага дома культуры.

Дарэчы, пенсіянерка і сама добра спявае і словы не блытае. Любіць жартаваць, расказваць анекдоты.

Бабуля не адстае ад часу. Напрыклад, аднойчы спытала ў дачкі, што такое інтэрнэт, бо пра гэта перыядычна кажуць па тэлевізары. Цяпер вырашыла, што будзе вучыцца карыстацца скайпам, каб гутарыць са сваякамі.

Аляксандр ПУКШАНСКІ.

Не стой пад стралой!

**(Заканчэнне.
Пачатак на 1-й стар.)**

Напярэдадні мінулага Дня Незалежнасці а чацвёртай гадзіне дня ў пятніцу, 29 чэрвеня, драма разыгралася ў вёсцы Копішча, што знаходзіцца зусім побач з мяжой Мінска. Зараз там масава ўзводзяцца высотныя жылыя дамы. На адной з чарговых будоўляў манціраваўся вежавы кран. Але ў нейкі момант работы пайшлі не па інструкцыі. Грузавы канат падхапіў і скінуў уніз датчык вугла ўздому стралы крана. Апарат гэты даволі важкі: яго маса дасягае сямі кілаграмаў. І паляцеў ён уніз з вышыні 36 метраў. Калі ўявіць сабе гэту вышыню, то да такой адзнакі дацягваецца 12-павярховы дом. Прызямліўся датчык акурат на мантажніка будаўнічых машын і механізмаў. Шанцаў выжыць у небаракі не засталася.

Другая трагедыя здарылася праз паўтара месяца ў Свіслацкім раёне. Спецыялісты раённага прадпрыемства ЖКГ адправіліся ў гарадскі пасёлак

Поразава для таго, каб на тэрыторыі мясцовага саўгаса замяніць у свідравіне глыбінную помпу. Аўтамабільны кран падняў наверх трубу, і слесары пачалі ставіць фіксавальны хамут для таго, каб пасля разабраць злучэнне труб. І вось у нейкі момант зверху ўзнятай трубы сарваўся агалавак і ўпаў проста на слесара, які ў гэты час ставіў хамут. Чалавек загінуў на месцы.

А вось наступны выпадак інакш, як вялікім шанцаваннем, і не назавеш. Пачатак мінулага красавіка выдаўся даволі ветраным. І вось у адну ноч на ніжнім грузавым прычале ў Мазыры парыў ветру сарваў і перакуліў грузапад'ёмны партальны кран. Тэхніка атрымала вельмі істотныя пашкоджанні. Дзякуючы таму што на гадзінніку было 00.20, абышлося без пацярпелых. Разбор гэтага здарэння выявіў цэлы шэраг парушэнняў. Мала таго што кран не быў замацаваны належным чынам процігоннымі тармаза-

мі, дык яшчэ і два тармазы механізма перасоўвання былі няспраўныя. А двух іншых не было ўвогуле. Пуць пад кранам таксама не вытрымліваў ніякай крытыкі.

Куды менш аптымістычна скончылася гісторыя ў Мінску. У канцы красавіка цяжкую траўму атрымаў апаратуршчык аднаго з таварыстваў з абмежаванай адказнасцю. Без якога-небудзь узгаднення з выканаўцам работы ён пералез чэраз сігнальную агароджу і зайшоў у небяспечную зону работы вежавага крана для таго, каб забраць падрыхтаваную раней арматуру, якая стаяла на бетоннай пліце каля новабудулі. Машыніст крана ў гэты час падаваў уцяпляльнік на 14-ы паверх. Адна з галін стропа зачэпілася за паддон з уцяпляльнікам, які і зваліўся якраз на апаратуршчыка.

Да цяжкіх наступстваў прывёў цэлы букет парушэнняў у Магілёве. Падчас рэканструкцыі цеплавой сеткі стралавы самаходны кран перамяшчаў шчыт апалубкі. Страпоўку груза рабіў чалавек, які не меў адпаведнай кваліфікацыі. Самі стропы таксама былі няспраўныя — там адсутнічалі замкі на круках. Крук з грузам лагічна расчліўся і ўпаў на мантажніка тэхналагічнага абсталявання, які ў гэты час знаходзіўся ў небяспечнай зоне. І гэта яшчэ не ўсё. Экспертыза крана, якая праводзілася

пасля здарэння, высветліла, што гэты агрэгат мала таго што быў у няспраўным стане, але яшчэ і яго эксплуатацыю забаранілі годам раней з-за таго, што ён не прайшоў тэхнічны агляд.

— Прычыны практычна кожнага надзвычайнага здарэння з грузапад'ёмнымі кранамі звязаны з няправільнымі дзеяннямі стропальшчыкаў і машыністаў кранаў, — адзначае Пётр Клімко. — Менавіта таму Дзяржпрамнагляд разаслаў у рэспубліканскія органы дзяржаўнага кіравання, абласныя і Мінскі гарадскі выканкамы, а таксама ў арганізацыі, падпарадкаваныя ўраду, адмысловы ліст. Ад кіраўнікоў падведмасных арганізацый патрабуецца правесці пазапланавыя працоўныя інструктажы з машыністамі і стропальшчыкамі, а таксама забяспечыць вытворчы кантроль за выкананнем правілаў прамысловай бяспекі пры эксплуатацыі грузапад'ёмных кранаў. Вынікі гэтых мерапрыемстваў будуць разгледжаны на адмысловых нарадах, у якіх пры неабходнасці прымуць удзел і прадстаўнікі Дзяржпрамнагляду. Як кажуць, збан носіць ваду да пары. І за кожным здарэннем, якое трапляе ў нашу зводку, стаіць чалавечая гора і матэрыяльныя страты. Хоць усяго толькі дастаткова выконваць тэхніку бяспекі.

Валяр'ян ШКЛЕННІК.

Здарэнні

Пакараны за нашэнне міліцэйскай кашулі

Ноччу ў міліцыю паступіла паведамленне ад відавочцаў пра тое, што ва ўстаноўе па вуліцы Лабанка ў Мінску невядомы мужчына, адзеты ў міліцэйскую кашулю, ужывае спіртныя напоі.

Гэты грамадзянін быў затрыманы. Ім аказаўся 24-гадовы мінчанін, які працуе кіроўцам на адным са сталічных прадпрыемстваў па рамонце і тэхнічным абслугоўванні гандлёвага абсталявання, паведамлілі ў Фрунзенскім РУУС г. Мінска. У дачыненні да мужчыны складзены адміністрацыйны пратакол, рашэннем суда Фрунзенскага раёна грамадзянін атрымаў пакаранне ў выглядзе штрафу і канфіскацыі прадмета адміністрацыйнага правапарушэння. Раней мінчанін прыцягваўся да адміністрацыйнай адказнасці за ўчыненне дробнага хуліганства, з'яўленне ў грамадскім месцы ў стане алкагольнага ап'янення, кіраванне транспартным сродкам у стане алкагольнага ап'янення, а таксама за здзяйсненне мноства іншых правапарушэнняў па лініі Дзяржаўтінспекцыі.

Зняў са спячай жанчыны ланцужок

У Першамайскае РУУС г. Мінска паступіла заява ад жанчыны, у якой скралі залаты ланцужок з кулонам.

Міліцыянеры хутка ўстанавілі асобу злачынцы, ён быў затрыманы. Ім аказаўся 33-гадовы непрацуючы жыхар Віцебскай вобласці, які ў апошні час пражываў у сталіцы. Мужчына раней прыцягваўся да крымінальнай адказнасці за крадзяжы. Высветлілася, што фігурант быў у гасцях у знаёмага, там жа знаходзілася і пацярпелая. Разам яны ўжывалі спіртныя напоі. Неўзабаве прадстаўніца прыгожага полу заснула, а зламаны, скарыстаўшыся сітуацыяй, зняў з яе шыі залаты ланцужок з кулонам. Крадзенае ўпрыгажэнне мужчына заклаў у ламбард, а за выручаныя грошы купіў спіртныя напоі, паведамлілі ў Першамайскім РУУС сталіцы.

Сяргей РАСОЛЬКА.